

SUMMARY OF ISSUES, TURUL 2010–2012

2010/1.: GYÖRGY RÁCZ: *Renewal of Turul journal, after 18 years* – An introduction to the program of the new editors. The previous staffers were led by editor-in-chief Éva Nyulászi-Straub, from the restart of Turul until 2009. To this end the publishers (the Hungarian Association of History, the National Archives of Hungary and the Hungarian Society of Heraldry and Genealogy) decided to reform the periodical totally. They decided to return to the general principles given by the Turul's founder, Béla Radvánszky in 1883: complying the auxiliary sciences of history with high scientific standards instead of publishing all sorts of genealogical articles. TAMÁS KÖRMENDI: *The kindred of Osl's coat of arms and its variations in the middle ages* – The survey covers the sources how the clan families used the coat of arms, describes the genus' blazon including the questions of tinctures. Transcriptions of two patents and a register of seals is also added. IVÁN BERTÉNYI wrote a commemorative article about Szabolcs Vajay (1921–2010) who took the lead in restarting the Turul in 1992.

2010/2.: TIBOR NEUMANN: *Signatures and seals of the early Jagello kings* – According to Chancellery routine between 1490 and 1496, the signature of the king acquitted the seal's user of liability defined in the deed. CSABA KATONA: *Gentility of Vladimír Clementis, Czechoslovakian Minister for Foreign Affairs* – The ancestry of the "Czechoslovakian Rajk" (Vladimír Clementis, 1902–1952) can be traced back to the noble Clementis family whose Hungarian nobility was granted by king Ferdinand III, pursuant to a randomly appeared source. GYÖRGY LACZLAVIK: *The growth of archival records at the Department of Family Records and Collections, National Archives of Hungary, in 2009* – Report on accessioned new fonds, archival materials for existing fonds, acquired by gift, deposit or purchase.

2010/3.: TAMÁS PÁLOSFALVI: *The Szencsei and Pekri families in the 15th century and in the first third of the 16th century* – A genealogical reconstruction of the mentioned Slavonic families, members of the wealthiest castle-holder elite. BOGLÁRKA WEISZ: *Counts of Chamber in the era of the Árpád dynasty* – An exhaustive repository of the Hungarian Counts of Chamber (Comes Camerae), prior to 1301. FERENC SOÓS: *Falsely identified family coat of arms on medieval Hungarian coins* – As a person responsible for coinage, the count of Chamber (Comes Camerae, Thesaurarius Regius) used its family coat of arms as a stamped signature on medieval coins, apparently.

2010/4.: KORNÉL SZOVÁK: *The extended charter of János Gersei Pethő* – The author represents the humanistic chancery style of this well-known 'litterae armorum', the illustration of the royal family framing the shield. He analyzes the patent's possible connections to the Hungarian historiography, historical annals. ZSIGMOND JAKÓ: *Jakó family of Hodos in the middle ages* – A reconstruction essay on the author's possible ancestry. DOROTTYA SZABÓ: *The old „Táti”* – Represents a newly bought document with a portrait of Jozef Bem and two commemorative poems about him. RICHÁRD HORVÁTH: *Was ban Benedek Himfi a bigamist? (Supplements to the genealogical history of the Döbrentei Himfi family)* – A verification that Dorottya Essegvári, the only wife of the warlord lived from the middle 1380's in the Convent of St. Catherine, Veszprém.

2011/1.: The whole issue is dedicated to the newly bought letter written by István Brodarics. CSABA T. REISZ: *The letter of Brodarics. About the new acquisition of the National Archives of Hungary in 2010* – The author concludes how the letter returned to a Hungarian archival collection and attracts attention to further valuable sources, 'lurking' in collector's compilations. GÉZA PÁLFFY: *A peculiar switch of party after Battle of Mohács* – A summary of the political-historical circumstances of Brodarics' changing sites. PÉTER KASZA: *Letter written by the Bishop of Syrmia, István Brodarics to King Ferdinand I. about leaving his services for King János Szapolyai* – Transcription of the remarkable letter written in 1527, placed into the row of all other remaining letters of Brodarics. TERÉZ OBORNI analyzes Slavonian-born Brodarics' diplomatic activities on behalf of King János (I.) Szapolyai. GYÖRGY LACZLAVIK: *Coat of arms of István Brodarics* – Review on Brodarics' letter of coat of arms (granted in 1517). The original letter was shown at the National Archives of Hungary in 1897 and was copied. Since then the original charter went missing.

2011/2.: KRISZTINA TÓTH: *The clan Szécs and its cousinship* – Sets together the clan members in a genealogical way. ANDRÁS MOLNÁR: *Seals of Zala County between 1550 and 1848* – Introduces the usage of seals in the county, from the beginning to its development. GERGELY MÓZESSY: *Ways of interpretation of a pontifical coat of arms. Bishop Ottokár Prohászka's coat of arms* – A survey on authentic Episcopal coat of arms, with diverse approaches. GÁBOR MERÉNYI-METZGER: *Children of Count Móric Benyovszky* – Clarifies family relations of the well-known traveller, using parish registers in the first place.

2011/3.: TAMÁS KÖRMENDI: *Evolution of the patriarchal-crossed coat of arms of Hungarian kings* – Demonstrates with analysis (examination of coins, primarily) that the double-crossed pattern appears on escutcheon only in the days of King Béla IV. So the divided shield is the prior part of the Hungarian kings' coat of arms, evidently. IMRE TAKÁCS: *Coat of arms on the seals of the kings of Árpád dynasty* – The author supports the same theory as Tamás Körmeny, after parsing the patriarchal-crossed insignia. CSABA T. REISZ: *Digital contents serving the historical research* – János Lipszky's long-lost and latent approach plates were found and they were identified after the digitization. However: publishing the digital images can be very useful, even without adding metadata to the contents. NORBERT C. TÓTH: *Palatine changeover in 1458. Date of the first Parliament of King Matthias* – Mihály Gúti Ország won his approval from parliamentary election and royal commission for his dignity. JUDIT IRINYI – GÁBOR IRINYI: *János Irinyi's place of birth is clarified* – According to the parish registers Irinyi, inventor of matches was born on 18th May 1817 in Albis, Bihar County.

2011/4.: TAMÁS KÖRMENDI: *Coat of arms and variations by the clan Aba in the Middle Ages* – A register of seals, including an essay on the usage of seals and coat of arms adorned with eagle and divided shield, in the tenure of the genus' members. TIBOR NEUMANN: *The earliest coat of arms of the Szapolyai family* – The original pattern included only the half wheel and the arm holding sword. The other components emerged later: the wolf was used by Imre Szapolyai for the first time, and the unicorn occurred even later. RITA MAGDOLNA BERNÁD: *Appearance of St. Elizabeth on the seals of the Conventual Franciscan friary at Nagyenyed* – A presentation of the images of St. Elizabeth. GÉZA SZENTMÁRTONI SZABÓ: *A contemporary portrait and coat of arms of János Kanizsai, Archbishop of Esztergom in Basel* – An article about glass windows portraits in reference to Hungarian history, found in a former Carthusian church in Basel. BENCE PÉTERFI: *A 20th century adversity of a medieval charter* – Report on an adventurous tale of a charter granted by King Sigismund (Zsigmond) in 1431. BALÁZS POLGÁR: *Grape-shaped fragment of gravestone from Visegrád* – One of the earliest (14th century) relics of Hungarian urban civic heraldry.

2012/1.: ELEONÓRA KOVÁCS: *Parish registers and genealogical research* – Conclusions of the conference on parish registers and family search. This issue publishes the written versions of mostly all presentations. SZABOLCS ANZELM SZUROMI: *Church registers as a specific type of archival materials. Overview according to standard operating canonical procedures of the Catholic Church* – A description of relevant acts with a conclusion that a historical research of catholic parish registers may be made only with the permission of the diocesan bishop. Further articles: ISTVÁN SZABADI: *Research in parish registers of the Reformed Church in Hungary*, BOTOND KERTÉSZ: *Research in parish registers of the Evangelical-Lutheran Church in Hungary*, ERZSÉBET APRÓ: *Possible ways of parish registers' research in Vojvodina*, RITA MAGDOLNA BERNÁD: *Parish registers in the Archives of the Archdiocese of Alba Iulia (Gyulafehérvár)*, JÓZSEF BOTLIK: *Research possibilities of parish registers in Transcarpatia (Kárpátalja)*, MARGIT BEKE: *Register routines in the Hungarian Soviet Republic (1919)*, ANDOR LAKATOS: *Conclusions of digitizing the parish registers in Kalocsa Archbishopric*

Archives, CSABA T. REISZ: *Mrs Evar Mandl's reminiscences on the Mormons' microfilming in Hungary (A source publication)*.

2012/2.: ATTILA GYÖRKÖS: *A Hungarian warlord at the battle of Pavia? Details to the history of the Frangepán family and Kristóf Frangepán's connection to king Francis I of France* – A representation and analysis of a newly discovered French letter, written in 1524. ISTVÁN CSÍZI: *Centuries of changes in the coat of arms of the Gersei Pethő family* – Heraldic consequences of the Gersei Pethős' five extended patents. CSILLA GÓCSÁNÉ MÓRÓ: *World of the Blaskovich family. A way from uprising to founding a national collection* – A family history overview based on the sources of the Blaskovich Museum, Tápiószéle. MARGIT BEKE: *Coat of arms and seal of Péter Erdő, Archbishop of Esztergom–Budapest* – As the designer of the Cardinal's coat of arms the author analyzes its symbols. DOROTTYA MARTON-SZABÓ: *An abstract on the growth of archival records at Department of Family Records and Collections, National Archives of Hungary, in 2010–2011* – Summary about the most relevant and interesting newly gained archival materials, acquired by gift, deposit, or purchase.

2012/3.: DÁNIEL BALLABÁS: *Did "historical aristocracy" exist in the dualistic era?* – The ancestors of the peerage raised prior to 1848 did not wear a high dignity, in most cases. ATTILA TÓZSARIGÓ: *Analysis about the usage of coat of arms amongst German-speaking civil communities (in Nuremberg, Vienna and Pozsony) in 16th Century, considering new sources* – The examination deals with two different source types: widely popular books of genealogy ('Geschlechterbuch') and civil testaments. ANTON AVAR: *Heraldic problems encountered in database processing of the National Archives' collection of letters patent* – The author points out several inconsequences in the Hungarian heraldic literature and terminology, as follows: types of shields, rules and problems with tincture, definition of certain ordinaries like pointe, pile, lambel. Also: questions about tent and carpet. IVÁN BERTÉNYI: *The national tricolour and the flag of Hungary with coat of arms, appearing in a patent given by Queen Maria Theresa in establishing Szevevin County (1778)* – A new source on using the Hungarian national tricolour prior to the 19th century. KRISZTINA KULCSÁR: *Granting coat of arms for reannexed territories of Banat* – A presentation and analysis of the new coat of arms of Banat counties: Temes, Torontál and Krassó. TIBOR NEUMANN: *Handwritten letters of King János (Szapolyai)* – Describes two letters of King János, written in 1516 and 1517.

2012/4.: KRISTÓF KEGLEVICH: *Seals of the Cistercians in medieval Hungary* – Specifications and custom in the usage of seals by the abbot, the convent, the grand chapter, and certain officials working in the central government of the order, specified by the general chapter. (The Cistercians were functioning as a place of authentication, on an occasional basis.) The relics have significance to art history as well. The appendix is a list of all seals of the Hungarian Cistercians (impressions and four remaining typariums) and a list of charters from the Abbey of Szepes. RÓBERT TÖRÖK: *Photo portraits of Béla Kempelen and his family* – Commemoration of the genealogist died 60 years ago. BALÁZS POLGÁR: *A 14th century typarium from the collection of King Mathias Museum, Visegrád* – Presents a bronze typarium with a unicorn depiction, who's – probably – foreigner owner remains unknown.

E számunk szerzői

KÁDAS ISTVÁN egyetemi hallgató (Eötvös Loránd Tudományegyetem, Bp.)

KEGLEVICH KRISTÓF középiskolai tanár (Budapesti Fazekas Mihály Általános Iskola és Gimnázium)

KÓTA PÉTER egyetemi docens (Pázmány Péter Katolikus Egyetem, Piliscsaba)

MARTON-SZABÓ DOROTTYA levéltáros (Magyar Nemzeti Levéltár Országos Levéltára)

POLGÁR BALÁZS régész-szakmuzeológus (HM Hadtörténeti Intézet és Múzeum, Bp.)

TÖRÖK RÓBERT muzeológus (Magyar Kereskedelmi és Vendéglátóipari Múzeum, Bp.)

ELŐFIZETÉSI FELHÍVÁS

A Turul előfizetési díja 2013-ben nem változott.

Belföldi előfizetőink részére az előfizetési díj 2000 Ft, amelyhez eddigi előfizetőink részére mellékelten csekket küldünk. Az új előfizetők a Szerkesztőség címén rendelhetik meg a folyóiratot.

Külföldi előfizetőink részére sem változik az előfizetési díj: Európában **30 EUR**, a tengeren túlra **35 USA \$**.

Az előfizetés bankszámlaszáma: (Postabank és Takarékpénztár Rt.)

„HU82 1199 1102 0210 3006-0007 0010 –Swift kód: GIBAHUHB”

TÁJÉKOZTATÓ

Szerzőink figyelmébe

A szerkesztőség a beérkezett kéziratok közléséről két anonim szakmai bíráló (lektor) véleményének ismeretében hoz döntést. A szerkesztőség kizárólag olyan kéziratokat fogad el, amelyek megfelelnek a szerkesztőség által előírt követelményeknek. Kérjük a tanulmányok és az ismertetések szerzőit, hogy minden esetben végleges szövegű kéziratokat küldjenek, mivel a korrektúrában a szerkesztők által megszerkesztett kéziratokon érdemi változtatásokra már nincs lehetőség. A szerkesztőség jegyzetapparátussal együtt lehetőleg 0,5–1 íves (20–40 000 „n”) tanulmányokat, recenziók esetében maximum 5 oldalas (10 000 „n”) írásokat vár. Ennél nagyobb terjedelmű kéziratok megjelentetésére is van lehetőség indokolt esetben (maximum 100 000 „n”). Az ismertetéseknél kérjük az ismertetendő mű (művek) pontos bibliográfiai adatait közölni. A tanulmányokban csak a jegyzetekben történik hivatkozás, nem kell felhasznált irodalom- vagy rövidítésjegyzéket készíteni.

Az egységes jegyzetapparátus érdekében kérjük az alábbiak betartását:

- A hivatkozott művek szerzőinek nevét kurziválni kell; nem kurziváljuk viszont szerkesztőjének (szerkesztőinek) nevét. Ez utóbbiakat a jelzett könyv, tanulmánykötet címe után zárójelbe téve adjuk meg (pl. Szerk. Domanovszky Sándor.). Ha egy műnek több szerzője, illetve szerkesztője van, azokat nagy kötőjellel (–) választjuk el egymástól. A szerző(k) neve után a cím előtt kettőspontot tegyünk.
- Az oldalhivatkozásokor kérjük az oldal sorszámát megadni, a tól–ig-oldalszámok és évszámok esetében nagy kötőjelet (–) írjunk (38–40., 61–72.).
- A hivatkozásokor csak a kiadás helyét és évét tüntessük fel, a kiadót nem.
- Ha a hivatkozott mű esetében több kiadási hely van megadva, az egyes helységeket nagy kötőjellel (–) választjuk el egymástól (pl. Bp.–Debrecen). Ha a kiadás helye Budapest, azt mindig rövidítve írjuk ki (Bp.). A kiadás helye után, az év előtt vesszőt kell tenni (pl. Bp.,).
- Amennyiben a hivatkozott mű valamilyen sorozat keretében jelent meg, a sorozat címét a kiadási hely és év után zárójelben tüntessük fel: pl. (Monumenta Hungariae Historica).
- Ha tanulmánykötetben napvilágot látott cikket idézünk, úgy a hivatkozott tanulmány után az „In:” szócskát írjuk, és közvetlen utána adjuk meg a tanulmánykötet címét és zárójelben a szerkesztőjét/szerkesztőit.
- Folyóiratban megjelent cikkekre történő hivatkozásokor nem tesszük ki az „In:” szócskát. A hivatkozott folyóirat címét kurziváljuk, és utána tegyünk vesszőt; ezt követi az évfolyam vagy kötetszám, majd zárójelbe téve a megjelenés éve, utána az illető évben megjelent szám, végül pedig az oldalszám: pl.: *Történelmi Szemle*, 1 (1958) 1. sz. 52. Az éven belüli számot csak abban az esetben jelöljük, ha a folyóiratnál nem folyamatos a lapszámozás az egyes számok esetében.
- Amennyiben ugyanarra a műre történik hivatkozás, kérjük a hivatkozott szerző családi nevét teljesen megismételve, keresztnévét azonban rövidítve megadni, utána kettős pontot tenni, majd az „i. m.” jelölést használni. Ezt követi az oldalszám. (Pl.: *Nagy I.*: i. m. 32.). Ha egymást követően ugyanarra a műre és oldalszámra hivatkozunk, írjuk, hogy „Uo.” Ha ugyanazon szerző egy másik munkájára, tanulmányára hivatkozunk, úgy az utóbbit/utóbbiakat az előbb idézettől egyértelműen el kell különíteni (pl. rövidített címmel, kerülve az évszamos rövidítést) és erre hivatkozni. Ha szerkesztett műre, forráskiadványra vagy sokszerzős műre történik hivatkozás, akkor a cím után zárójelben közöljük a továbbiakban alkalmazott rövidített címet (pl. a továbbiakban Reg. Arp.). Ha több kötetes műre történik hivatkozás, kérjük minden esetben az idézett kötetszámot, eltérő kiadási hely és év esetén ez utóbbiakat is feltüntetni. (Pl. *Nagy I.*: i. m. XI. k. Pest, 1858.)
- A kéziratokban az évszadokat – idézetek, tanulmány- és könyvcímek kivételével – arab számmal jelöljük.
- Írásaikat minden esetben Word for Windows szövegszerkesztő programban készítve juttassák el a szerkesztőségbe elektronikus úton a turul@mol.gov.hu vagy a szerkesztőség tagjainak címére. A szöveget balra zártan írják, és a kurziváláson kívül semmilyen kiemelés (kövérítést, aláhúzást, ritkítást) vagy formázást ne alkalmazzanak. A tapadó írásjeleket is kurziválni kell, ha az előtte álló szó kurzív.
- A betűtípusok megválasztásakor ajánljuk a Times New Roman-t.
- A lábjegyzeteket automatikus számozással kérjük megadni, „lábjegyzet”-programot választva. Így a jegyzetek az oldal aljára kerülnek.
- Amennyiben a kiadandó tanulmányban képet/képeket is kívánnak közölni, kérjük azt/azokat mellékelni, vagy digitális formában a kéziratához csatolva beküldeni, minden esetben jelölve a kéziratban, az/azok hova kerüljön/kerüljenek. Csak nyomdai szempontból jó minőségű képeket tudunk közölni. A Magyar Országos Levéltár anyagából közlendő képet nem szükséges mellékelni, csak a pontos jelzetet feltüntetni.
- Amennyiben nagyobb méretű táblázatokat kívánnak közölni, melyek meghaladják a folyóirat szedéstűkőr-szélességét, kérjük azokat a tanulmány szövegének végéhez illeszteni, külön szakaszban. A genealógiai táblázatokat is Word for Windows szövegszerkesztő programban kérjük.
- Csak a jegyzetekben (ld. = lásd, vö. = vesd össze, pl. = például) használjunk rövidítéseket, a főszövegben ne, ott tehát kiírjuk, hogy „például”.
- A főszövegben és a jegyzetekben az idézeteket nem kurziváljuk, csak idézőjelbe tesszük. Az idegen nyelvű (többnyire latin) kifejezéseket, formulákat viszont kurziváljuk.
- A folyóiratban közlésre kerülő tanulmányokról különlenyomatokat csak külön igény alapján, megegyezés szerint készítünk. Az aktuális számból a tanulmányok szerzői öt tiszteletpéldányt kapnak, valamint dolgozatukat elektronikusan PDF formátumban.

Példák a hivatkozásokra:

Monográfiák esetében:

Szentpétery Imre: Magyar oklevéltan. Bp., 1930. (A magyar történettudomány kézikönyve II. 3.)

Folyóiratok esetében:

Ghyczy Pál: Kanizsai Dorottya címereslevele 1519-ből. *Turul*, 46 (1932) 68–70.

Szerkesztett kiadvány esetében:

Thallóczy Lajos: Jajcza (bánság, vár és város) története 1450–1527. (Az oklevéltárat szerk. Horváth Sándor.) Bp., 1915. (Monumenta Hungariae Historica, Diplomataria XL.) 76.

Tanulmánykötetben megjelent írás esetében:

Kubinyi András: A királyi udvar élete a Jagelló-korban. In: Kelet és Nyugat között. Történeti tanulmányok Kristó Gyula tiszteletére. (Szerk. Koszta László.) Szeged, 1995. 309–355.

Digitális adathordozók esetében:

Engel Pál: Középkori magyar genealógia. CD-ROM. Bp., 2001. Oslí nem.